

vati, že se pohybuje stále ve všeobecných pojmech a příliš širokých koncepcích, které spíše odstrašují svou těžkou zvládnutelností než lákají svou logikou a účelností.

Dr. Lepař.

JUDR. JAROSLAV KREJČÍ: *Zpětná působnost zákonů s hlediska práva ústavního*. Nákladem vydavatelstva časopis Moderní Stát. — Praha 1933. — Stran 157, cena Kč 40.—. — Jako již několikrát před tím předkládá autor čtenářstvu monografii obírající se speciálním tématem v rozsahu, ve kterém jinak byla u nás psána díla systematická. Způsobem, jenž stal se u něho obvyklým, řeší autor otázku, kterou si dal, na širokém podkladu literárním i pozitivně právním, herra za podklad svého řešení nejen ústavu československou, nýbrž i jiné ústavy moderních demokracií. Obírá se nejprve otázkou platnosti a účinnosti zákona, při čemž obhajuje názor, že dlužno rozeznávat mezi oběma pojmy, zastává při tom mínění, že legislativní proces jest ukončen a zákon nabývá platnosti svým vyhlášením. Také stáří zákona posuzuje podle dne platnosti (vyhlášení) zákona, nikoli podle dne, kdy zákon nabyl účinnosti. Po rozboru názorů některých autorů zejména francouzských (Duguit, Jèze, Barthélemy a Duez) německých i našich (Procházka) na otázku rektroaktivity zákonů, řeší otázku tuto sám, nejdříve pojmově, co jest retroaktivitou a co tím není, načež přichází k vlastnímu tématu, jak dlužno přípustnost neb zákaz retroaktivity zákonů posuzovati s hlediska zákonů ústavních jednotlivých států. Při tom ovšem v prvé řadě obírá se otázkou, jaký význam a jaký dosah mají výslovné předpisy ústavních listin o zákazu retroaktivity, načež dospívá k nejzajímavější partii své knihy, ve které snaží se dovoditi, že zákaz retroaktivity jest určitým ústavním listinám, mimo jiné i naší, immanentní, a že možno jej vyvoditi již z ústavních předpisů určujících vznik zákonů z předpisů, stanovících jako podmínku platnosti zákonů jejich vyhlášení, a konečně i z ustanovení ústavy zaručujících svobody občanské. Proti panující nauce připouštějící zásadně zpětnou působnost zákonů, pokud ústavou není výslovně zakázána, dochází autor logickou úvahou k opačnému důsledku, že totiž zpětná působnost zákonů musí býti výslovně ústavou dovolena, aby byla po právu přípustná. Týž důsledek vyvozuje i z předpisů ústavní listiny o nutnosti vyhlášení zákonů, neboť jinak bylo by možné, aby zákon platil již před svým vyhlášením a vyhlášení provedeno teprve ex post, což odporuje zejména zásadě vyslovené v § 49 naší ústavní listiny. Autor nepokládá ovšem kompetenci ústavního soudu, jak byla stanovena zákonem o ústavním soudu na rozdíl od uvozovacího zákona k ústavní listině, za dosti účinnou, aby napravila následky způsobené tím, že by proti zásadám z ústavní listiny vyvozeným určitý zákon dával si retroaktivní působnost, chce však spisem svým dosáhnouti toho, aby proniklo mínění, že zpětná působnost zákonů je zjevem protiústavním.

je.

PROF. ZDENĚK PEŠKA: *Nástin přednášek z oboru ústavního práva* (vydal Spolok čsl. poslucháčov práv »Právnik«, Bratislava), stran 45-46-67, 52-95 str., cena neudána. — Prof. Peška začal vydávat r. 1930 svůj Nástin. Nyní vyšla poslední část, kterou Peška zakončuje celý svůj systém ústavního práva. Nástin dělí se na čtyři části: Pojem státu, složky státu, státní orgány a složené státy.

V první části třídí autor definice států, dotýká se jejich nedostatků, aby nakonec se přiklonil k pojetí státu jako pouhé představy lidského myšlení. Zabývá se dále poměrem státu k právnímu řádu, vznikem státu, rozebírá pojmy suverenity a státní moci a zakončuje první část kapitolou Třídní boj a stát. Část druhou rozdělil autor na skupiny Lidé a stát a Země a stát. Vychází v nich ze základního pojmu obyvatelství a probírá postupně útvary lidského sdružování (politické strany, národ, stát, církev) a uzavírá tento první oddíl druhé části právy a povinnostmi občanů. Část třetí věnoval Peška otázce státních orgánů, počínaje voličem a konče nejvyššími orgány státními (hlava státu, vláda, parlament, poradní orgány).